

Програма «1С: Бухгалтерія 8.3 для України» – це готове рішення для ведення фінансового та податкового обліку в госпрозрахункових підприємствах, організаціях та у індивідуальних підприємств. Програма підтримує облік різних видів діяльності: виробництво, оптова та роздрібна торгівля, надання послуг та ін. Програма розроблена із використанням технологічної платформи нового покоління «1С: Підприємство 8», яка дозволяє створювати та модифікувати найрізноманітніші бізнес-рішення.

Особливістю побудови системи «Парус» є її модулювання, тобто розподіл системи на окремі взаємозалежні модулі для рішення певного класу задач. Основні модулі системи: «Адміністратор», «Бухгалтерія», «Реалізація й склад», «Заробітна плата», «Персонал», «Менеджмент» і «Маркетинг». В останні роки корпорація «Парус» відійшла від вирішення тільки лише облікових задач і створила технологію комплексної автоматизації управління підприємством, що вирішує завдання поточного й оперативного планування, управління дебіторською і кредиторською заборгованістю та фінансовими ресурсами підприємства та інші. Також пропонує правову підтримку бізнесу у вигляді інформаційно-аналітичної системи «Парус-Консультант». У цілому програмні продукти корпорації «Парус» успішно конкурують з аналогічними продуктами компанії «1С.» за рахунок своєї дешевизни й простоти реалізації [2].

Важливим етапом функціонування будь-якого підприємства є надання звітності в державні контролюючі органи про результати своєї діяльності. В Україні функціонує електронна система надання звітності, як альтернатива звичайної форми надання звітності. Ця система функціонує при наданні звітності в державні податкові органи з використанням захищеного Інтернет-зв'язку.

Отже, використання сучасних інформаційних технологій в обліку істотно полегшує працю бухгалтера, позбавляючи його рутинної роботи, підвищує оперативність і точність обліково-аналітичної інформації. При виборі програмного забезпечення доцільно зосередитися на можливостях повного задоволення всіх потреб обліку підприємства. Важливо також, щоб програмне забезпечення не потребувало значних витрат на придбання та експлуатацію, не вимагало від бухгалтера специфічних навичок програмування. Тільки за таких умов можна максимізувати ефективність і ведення бухгалтерського обліку, що безумовно є необхідним кроком на шляху до розвитку підприємства.

Література:

1. Клімушин П.С. Програмні комплекси автоматизації управлінських технологій підприємств / П.С. Клімушин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url80120444,d.ZWU>.
2. Швець А.Г. Порівняльна характеристика платформ програм «1С: Бухгалтерія» та «Парус-Бухгалтерія» / А.Г. Швець, І.В. Юнаш // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nauka.com/13_/Informatica/65904.doc.htm.

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

ГАВРАШЕНКО М. М.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

**Науковий керівник – к.е.н., доцент
Малій О. Г.**

Під фінансовим станом розуміють сукупність показників, які відображають здатність (спроможність) підприємства розрахуватися за борговими зобов'язаннями. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.

Джерелами аналізу фінансового стану підприємства є його фінансова звітність:

- Баланс;
- Звіт про фінансові результати;
- Звіт про рух грошових коштів;
- Звіт про власний капітал;
- Примітки до річної фінансової звітності;
- Дані аналітичного і синтетичного бухгалтерського обліку.

Основним джерелом аналізу є бухгалтерський баланс. А тому щоб зробити змістовний аналіз фінансового стану підприємства, потрібно чітко знати будову балансу (див. ПСБО №1).

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;

- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств. Кредитори та інвестори аналізують фінансовий стан підприємств, щоб мінімізувати свої ризики за позиками та внесками, а також для необхідного диференціювання відсоткових ставок. У результаті фінансового аналізу менеджер одержує певну кількість основних, найінформативніших параметрів, які дають об'єктивну та точну картину фінансового стану підприємства. При цьому в ході аналізу менеджер може ставити перед собою різні цілі: аналіз поточного фінансового стану або оцінку фінансової перспективи підприємства.

Аналіз фінансового стану - це частина загального аналізу господарської діяльності підприємства, який складається з двох взаємозв'язаних розділів: фінансового та управлінського аналізу.

Розподіл аналізу на фінансовий та управлінський зумовлений розподілом системи бухгалтерського обліку, яка склалася на практиці, на фінансовий та управлінський облік.

Розрізняють два види аналізу фінансового стану: зовнішній і внутрішній. Різниця у змісті зовнішнього і внутрішнього аналізу пов'язана з різницею інформаційного забезпечення і завдань, що їх вирішують обидва ці види аналізу.

Особливостями зовнішнього фінансового аналізу є:

- орієнтація аналізу на публічну, зовнішню звітність підприємства;
- множинність об'єктів-користувачів;
- різноманітність цілей і інтересів суб'єктів аналізу;
- максимальна відкритість результатів аналізу для користувачів.

Основним змістом зовнішнього фінансового аналізу, який здійснюється партнерами підприємства, контрольними органами на основі даних публічної фінансової звітності, є:

- аналіз абсолютних показників прибутку;
- аналіз показників рентабельності;
- аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стабільності підприємства, його платоспроможності та ліквідності балансу;
- аналіз ефективності використання залученого капіталу;

- економічна діагностика фінансового стану підприємства.

На відміну від внутрішнього, відповідні складові зовнішнього аналізу більш формалізовані та менш деталізовані.

Основним змістом внутрішнього (традиційного) аналізу фінансового стану підприємства є:

- аналіз майна (капіталу) підприємства;
- аналіз фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- оцінка ділової активності підприємства;
- аналіз динаміки прибутку та рентабельності підприємства і факторів, що на них впливають;
- аналіз кредитоспроможності підприємства;
- оцінка використання майна та вкладеного капіталу;
- аналіз власних фінансових ресурсів;
- аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- аналіз самоокупності підприємства.

Цей аналіз здійснюється аналітиками підприємства і ґрунтується на широкій інформаційній базі, включаючи й оперативні дані. Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми й методи його здійснення.

Можна назвати шість основних прийомів аналізу:

- *горизонтальний (часовий) аналіз* - порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;
- *вертикальний (структурний) аналіз* - визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат;
- *трендовий аналіз* - порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів (за допомогою тренду здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогнозний аналіз фінансового стану);
- *аналіз відносних показників (коефіцієнтів)* - розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників;
- *порівняльний аналіз* - внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної фірми порівняно з показниками

конкурентів або із середньо галузевими та середніми показниками.

- *факторний аналіз* - визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник.

Предметом фінансового аналізу підприємства є його фінансові ресурси, їх формування та використання. Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства - об'єктивної його оцінки та виявлення на цій основі потенційних можливостей підвищення ефективності формування й використання фінансових ресурсів - можуть застосовуватися різні методи аналізу. Методи фінансового аналізу - це комплекс науково-методичних інструментів та принципів дослідження фінансового стану підприємства.

В економічній теорії та практиці існують різні класифікації методів економічного аналізу взагалі та фінансового аналізу зокрема.

Перший рівень класифікації виокремлює неформалізовані та формалізовані методи аналізу. Неформалізовані методи аналізу ґрунтуються на описуванні аналітичних процедур на логічному рівні, а не на жорстких аналітичних взаємозв'язках та залежностях.

Статті активу балансу з аналітичною метою згруповано в такі чотири розділи:

1. Необоротні активи;
2. Оборотні активи;
3. Витрати майбутніх періодів;
4. Необоротні активи та групи вибуття

Основними статтями необоротних активів є основні засоби і незавершене будівництво. Основні засоби подано в оцінці за первісною і залишковою вартістю. В підсумок балансу включено оцінку за залишковою вартістю. До необоротних активів відносять також довгострокові фінансові інвестиції, довгострокову дебіторську заборгованість, відстрочені податкові активи та нематеріальні активи.

Оборотні активи – це оборотний капітал підприємства. Він завжди розміщений одночасно на різних стадіях кругообороту. Стадії кругообороту такі: виробничі запаси, поточні біологічні активи, незавершене виробництво, готова продукція, дебіторська заборгованість і грошові кошти. Дебіторську заборгованість відображено окремо за товари, роботи і послуги (з

виділенням резерву сумнівних боргів) та за розрахунками. Окремою статтею виділено векселі одержані. Грошові кошти відображено окремо в національній та іноземній валюті. Коло грошових коштів окремою статтею відображено поточні фінансові інвестиції, які за ступенем ліквідності прирівнюються до грошових коштів.

У **третьому** розділі активу відображено витрати майбутніх періодів. Це витрати на освоєння виробництва нових видів продукції, оплачені наперед податки та збори, суми передплати періодичних видань. Отже, витрати майбутніх періодів – це частина оборотних активів, яка вилючена з обороту.

У **четвертому** розділі активу відображено основні засоби, які призначені для продажу, і обліковуються вони як товар, але на іншому рахунку №28 (для порівняння див. р.ПА код140 «Товари»)

В пасиві балансу відображено наявність і склад джерел утворення активів підприємства. Статті пасиву з аналітичною метою згруповано в такі п'ять розділів:

1. Власний капітал;
2. Забезпечення наступних витрат і платежів;
3. Довгострокові зобов'язання;
4. Поточні зобов'язання;
5. Доходи майбутніх періодів.

Джерела утворення активів підприємства поділяються на власні і залучені. Основним джерелом власних активів є власний капітал (I розділ пасиву). Другий і п'ятий розділ пасиву – це джерела утворення оборотних активів, які прирівнюються до власних. Адаже забезпечення наступних витрат і платежів – це насамперед суми нарахованого резерву на покриття витрат на оплату майбутніх відпусток працівників, а доходи майбутніх періодів – це одержані авансові орендні платежі за здані в оренду основні засоби та ін.

В третьому і четвертому розділах пасиву («Довгострокові зобов'язання» та «Поточні зобов'язання») відображено джерела залучених коштів, якими користується підприємство.

Фінансовий стан визначає конкурентоспроможність підприємства, його імідж, потенціал у діловому співробітництві.

Головною метою аналізу фінансового стану є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук шляхів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

Фінансовий стан підприємства характеризує система показників:

1. Склад і динаміка активів підприємства та джерел їх утворення;
2. Фінансова стійкість підприємства;

3. Платоспроможність і кредитоспроможність;
4. Склад і динаміка дебіторської і кредиторської заборгованості;
5. Оборотноність оборотних активів;
6. Ефективність використання активів.

Аналіз цих показників має виявити сильні і слабкі сторони фінансового стану підприємства, розробити конкретні заходи, які зміцнили б фінансову стійкість підприємства, усунули причину можливого банкрутства.

Література:

1. Горицкая Н.Г. Бухгалтерский учет и финансовый анализ. Практическое пособие./Н.Г. Горицкая. – К.: ООО Редакция газеты «Бухгалтерия. Налоги. Бизнес», 2001. – 288 с.
2. Ніпіаліді О. Становлення й адаптація фінансової звітності як інформаційної бази аналізу фінансового стану в умовах ринку/О.Ніпіаліді // Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції “Бухгалтерський облік в Україні на початку ХХІ століття”. - Львів: ЛНУ ім. І Франка. - 2001. - с. 34-37.
3. Островська О.А Оцінка фінансового стану підприємств та шляхи її удосконалення (на прикладі підприємств будівельних матеріалів): Дис.. к.е.н.: 08.04.01 / О.А. Островська; КНЕУ. – К., 2004. – 168 с.
4. Лігоненко Л.О.Антикризове управління підприємством. / Л.О. Лігоненко. – КНТЕУ., 2005. – 822 с.
5. Мних Є.В Економічний аналіз. Є.В. Мних.-ЦНА., 2005. – 465 с.
6. Малій О.Г. Оцінка фінансового забезпечення агроформувань / О.Г.Малій // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2015. – Вип. 161. - С. 227-232.

КОНТРОЛЮЮЧІ ОРГАНИ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

ГОЛИШЕВА Ю. О.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – к.е.н., доцент

Рижикова Н. І.

Система оподаткування в Україні являє собою сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджету та внесків до державних цільових фондів, що справляються у визначеному порядку.

В Україні система оподаткування функціонує на основі Податкового кодексу України від

02.10.2010 №2755-ХІ. Вся система оподаткування складається із загальнодержавних податків та місцевих податків та зборів.

Об'єктами оподаткування є доходи, додана вартість продукції (робіт, послуг), вартість продукції (робіт, послуг), у тому числі митна або її натуральні показники, майно юридичних і фізичних осіб та інші об'єкти.

Контролюючими органами є органи доходів і зборів - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізує державну податкову, державну митну політику, забезпечує формування та реалізацію державної політики з адміністрування єдиного внеску, забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску (далі - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику), його територіальні органи.

У складі контролюючих органів діють підрозділи податкової міліції.

Органами стягнення є виключно контролюючі органи, уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску у межах повноважень, а також державні виконавці у межах своїх повноважень. Стягнення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску за виконавчими написами нотаріусів не дозволяється.

Повноваження і функції контролюючих органів визначаються цим Кодексом, Митним кодексом України та законами України.

Розмежування повноважень і функціональних обов'язків контролюючих органів визначається законодавством України.

Інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів, у тому числі на запит правоохоронних органів [1].

Порядок контролю митними органами за сплатою платниками податків податку на додану вартість та акцизного податку встановлюється спільним рішенням центрального органу державної фіскальної служби та спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи.

Інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків, у тому числі на запит правоохоронних органів.

Органами стягнення є виключно органи